

**UCHWAŁA Nr XXXII / 226 /2012
RADY MIEJSKIEJ W ŁOWICZU
z dnia 25 października 2012 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na lata 2012-2015**

Na podstawie art.18 ust.1 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz.1568 , z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz.1203, Nr 167, poz.1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz.1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz.113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567), art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887), art.17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706, Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842, Nr 217, poz. 1427 z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887 oraz 2012 r. poz. 579), **uchwała się**, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2015 w brzmieniu stanowiącym Załącznik do niniejszej Uchwały.

§2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łowicza.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Henryk Ząsepa

UZASADNIENIE

W celu realizacji zadań nałożonych na gminę ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, obowiązek zapisany jest w art. 6 ust.2 pkt 1 w/w ustawy.

Przykładem realizacji zapisów ustawy jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego na podstawie Uchwały Nr VII/42/2011 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 lutego w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łowiczu oraz Zarządzenia Burmistrza Miasta Łowicza Nr 178/2011 z dnia 2 maja 2011 r. Realizowane są pozostałe zadania tj. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnione są dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie miejsca w mieszkaniach chronionych.

Projekt uchwały wypełnia obowiązek określony w ustawie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Henryk Zasepa

Załącznik do
Uchwały Nr XXXII/ 226 /2012
Rady Miejskiej w Łowiczu
z dnia 25 października 2012 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE DLA MIASTA ŁOWICZA NA LATA 2012-2015

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne

z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U z 2005 r. Nr 180 poz.1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną i zaniedbanie. Przemoc w rodzinie jest rzadko incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna - każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni). Jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia.

Przemoc psychiczna - agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami). Jest to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

Przemoc ekonomiczna - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy), to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie od sprawcy.

Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych.

Zaniedbanie - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna – mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art.207 kodeksu karnego(Dz. U. z 1997r. Nr 88 poz.553 z późn. zm.).

Art. 207 Kodeksu karnego stanowi:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w par.1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w par.1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej.

Program Przeciwdziałania Przemocy dla miasta Łowicza ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2012.-2015. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

I. SKALA ZJAWISKA

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Istnieje wiele mitów i stereotypów, które przyczyniają się do pogłębiania problemu celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemu przemocy w rodzinie.

Skalę występowania zjawiska obrazują następujące liczby:

- 64 % Polaków zna w swoim otoczeniu takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi do przemocy
- 52 % badanych osób twierdzi, że zna rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej
- 44 % badanych poznała rodziny, w których dochodziło do przemocy fizycznej
- 26 % kojarzy rodziny, w której występuje przemoc ekonomiczna
- 9 % badanych spotkała się z rodzinami, w których pojawia się przemoc seksualna
- 11 % osób jest krzywdzonych wielokrotnie w rodzinie¹

W Polsce najczęściej popełnianym przestępstwem jest znęcanie się nad członkiem rodziny - art. 207 k.k. Pod względem zgłaszanych przestępstw organom ścigania znajduje się ono na trzecim miejscu.

Od problemu przemocy nie są wolne również łowickie rodziny.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu w 2010 roku objęto pracą socjalną nowe 34 środowiska, w których zdiagnozowano występowanie zjawiska przemocy domowej. Założone zostały Niebieskie Karty.

W 2011 roku prowadzonych było 18 Niebieskich Kart.

Ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu wynika, że w roku 2010 prowadzonych było 27 interwencji w ramach procedury Niebieskiej Karty, w roku 2011 były prowadzone 24 postępowania.

W Punkcie Pomocy dla ofiar przemocy „Azyl” przy Stowarzyszeniu Centrum Wolontariatu „Nadzieja” 42 osoby z problemem przemocy korzystały z pomocy.

Na terenie miasta Łowicza przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Trudno jest jednoznacznie określić skalę zjawiska przemocy na terenie miasta Łowicza w związku z występowaniem przemocy ukrytej. Występuje ona w rodzinie czy w szkole, ale jest nieujęta w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

---

¹ Źródło: informator dla świadka przemocy w rodzinie, Warszawa 2010, opracowany przez Fundację Mederi

II. CELE PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej

Celem Programu jest:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Łowicza
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
3. zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cele ogólne będą realizowane przez:

1. budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
2. działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie miasta Łowicza,
4. podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
5. udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
6. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- edukację dzieci i młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy

IV. Program jest spójny z programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Łowicza na lata 2010- 2014

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493) z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 1982 r. Nr 147, poz. 1231z późn. zm.)

4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji(Dz.U. z 2007 roku, Nr 43, poz.277 z późn. zm.
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz.555 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

V. Zasoby miasta Łowicza w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie- specjaliści z różnych dziedzin
2. Zasoby instytucjonalne- instytucje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
  - Komenda Powiatowa Policji
  - Sąd Rejonowy w Łowiczu (III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Wydział Karny i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej)
  - Prokuratura Rejonowa w Łowiczu
  - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowiczu
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu (Punkt Interwencji Kryzysowej).
  - Zakład Opieki Zdrowotnej, Poradnia Leczenia Uzależnień w Łowiczu
  - Placówki Oświatowo-Wychowawcze
  - Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „ Nadzieja” w Łowiczu
  - Parafie
  - Inne Organizacje Pozarządowe

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem miasta Łowicza,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu oraz dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu
- dobra współpraca służb i instytucji
- otwartość i chęć współpracy specjalistów
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach
- brak infrastruktury socjalnej w mieście
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Łowicza

Działania:

1. Zarządzeniem Nr 178/2011 z dnia 2 maja 2011 r. został powołany przez Burmistrza miasta Łowicza Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w skład, którego wchodzi:

- Przedstawiciel Policji,
- Przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przedstawiciel Pedagogów Szkolnych,
- Przedstawiciel Kuratorów Sadowych,
- Przedstawiciel Organizacji Pozarządowej, której celem statutowym jest podejmowanie działań dotyczących przemocy w rodzinie,
- Przedstawiciel Służby Zdrowia
- w pracach zespołu mogą uczestniczyć przedstawiciele innych nie wymienionych instytucji i organizacji, w zależności od potrzeb.

2. Wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą

3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie

4. Prowadzenie systematycznej edukacji adresowanej do ogółu społeczności lokalnej (np. ulotki, broszury, informatory, artykuły do prasy, udział w audycjach radiowych, organizowanie seminariów i konferencji).

5. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i poszerzanie wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się w pracy zawodowej z problematyką przemocy w rodzinie.

6. Zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy osobom doświadczającym przemoc w rodzinie.

7. Stała wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami o zasięgu ponadlokalnym i ogólnopolskim.

Cel 2

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

1. udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego
2. udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy
3. rozpowszechnienie telefonów zaufania: „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.
4. prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
  - podejmowanie działań w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
  - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego
5. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia

6. gromadzenie i udostępnienie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy korekcyjno- edukacyjne wobec sprawców przemocy

Program adresowany jest do mieszkańców miasta Łowicza,
w szczególności do:

- 1) rodzin i osób dotkniętych przemocą,
- 2) rodziców i opiekunów dzieci krzywdzonych,
- 3) dzieci i młodzieży,
- 4) sprawców przemocy,
- 5) przedstawicieli organizacji, instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą,
- 6) społeczeństwa.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy.
- 2) jawności działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- 3) szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowania w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do jej poprawy funkcjonowania.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki finansowe na realizację Programu pochodzą ze źródeł własnych samorządu miejskiego ,w tym ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz ze źródeł zewnętrznych tj. budżetu państwa i Unii Europejskiej .

XI. MONITOROWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przygotowuje i przedstawia Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu – Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego program dotyczy.